

Lovforslag nr. L 80. Fremsat den 20. november 1996 af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen)

Forslag

til

Lov om dansk retsskrivning

§ 1. Dansk retsskrivning fastlægges af Dansk Sprognævn og offentliggøres i Dansk Sprognævns retsskrivningsordbog.

Stk. 2. Ved fastlæggelsen af dansk retsskrivning følger Dansk Sprognævn de regler, der er fastsat i eller i medfør af lov om Dansk Sprognævn.

§ 2. Dansk retsskrivning skal følges af alle dele af den offentlige forvaltning, af Folketinget og myndigheder med tilknytning til Folketinget samt af domstolene. Det samme gælder ikke-offentlige uddannelsesinstitutioner, som modtager dækning af driftsomkostningerne på halvdelen eller mere, og private og selvejende skoler, hvor børn opfylder undervisningspligten.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om undtagelse af visse skoler og andre uddannelsesinstitutioner under Undervisningsministeriet og kan endvidere efter aftale med vedkommende minister fastsætte nærmere regler om undtagelse af skoler og

andre uddannelsesinstitutioner under andre ministerier.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om, at én af flere mulige retsskrivningsformer, f.eks. stave- og tegnsætningsformer, skal foretrækkes i særlige sammenhænge.

§ 3. Loven træder i kraft den 1. august 1997.
Stk. 2. Følgende bekendtgørelser ophæves:

- 1) Bekendtgørelse nr. 23 af 27. februar 1892 fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.
- 2) Bekendtgørelse nr. 24 af 27. februar 1892 fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om Retskrivningen.
- 3) Bekendtgørelse nr. 128 af 22. marts 1948 om ændringer i retsskrivningen.
- 4) Bekendtgørelse nr. 19 af 8. februar 1955 om retsskrivningen.

§ 4. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrunden for lovforslaget

Undervisningsministeriet har i samarbejde med Kulturministeriet udformet et nyt regelsæt for retsskrivningen til afløsning af de 2 gældende retsskrivningsbekendtgørelser, som aldrig er blevet skrevet sammen. Principperne i retsskrivningsbekendtgørelserne er kommet til udtryk i de retsskrivningsordbøger, som Dansk Sprognævn har udgivet.

Det drejer sig om:

1. Bekendtgørelse nr. 24 af 27. februar 1892 fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om Retskrivningen
2. Bekendtgørelse nr. 128 af 22. marts 1948 om ændringer i retsskrivningen (reformen)

I overensstemmelse med de dengang fulgte traditioner hvilede udstedelserne af de 2 retsskrivningsbekendtgørelser ikke på nogen lov.

Undervisningsministeriets overvejelser om det nye regelsæt for retsskrivningen er imidlertid mundet ud i et forslag om en kort rammelov, der fastslår, at den retsskrivningsordbog, som Dansk Sprognævn udgiver, skal følges af skoler og institutioner.

Kravet om at følge dansk retsskrivning skal gælde for alle dele af den offentlige forvaltning, hvorved foruden forvaltningsmyndigheder inden for statstjenesten også den kommunale og amtskommunale forvaltning medinddrages. Endvidere vil Folketinget med institutioner samt domstolene blive omfattet af loven, ligesom en række private eller selvejende uddannelsesinstitutioner vil skulle følge retsskrivningsreglerne.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med kulturministerens forslag til revision af bestemmelserne om Dansk Sprognævn, hvis regelgrundlag hviler på bekendtgørelse nr. 563 af 1981 om Dansk Sprognævn. Ligesom for retsskrivningsbekendtgørelsernes vedkommende må det anses for rigtigt i dag, at der skabes et formelt udtrykkeligt lovgrundlag for Sprognævnet. Revisionen præciserer, at den retsskrivningsordbog, som Dansk Sprognævn redigerer og udgiver, er den normerende retsskrivningsordbog. Det er i lovforslaget samtidig blevet fastslået, at æn-

dringer af principiel karakter sker efter udtalelse fra undervisningsministeren.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser. Ressortansvaret for regulering af retsskrivningen i statstjenesten er forudsat overført fra kulturministeren til undervisningsministeren ved denne lejlighed.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Miljømæssige og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Officiel dansk retsskrivning bygger på et traditionsprincip og et sprogbrugsprincip. Efter traditionsprincippet skrives ord og ordformer i dansk i overensstemmelse med den praksis, der har været gældende siden bekendtgørelse nr. 24 af 27. februar 1892, og som er kommet til udtryk i de retsskrivningsordbøger, som Dansk Sprognævn har udgivet.

Efter sprogbrugsprincippet skrives ord og ordformer i dansk i overensstemmelse med den praksis, som følges i gode og sikre sprogbruges skriftlige sprogbrug. Om de nævnte principper henvises i øvrigt til Kulturministeriets lovforslag om Dansk Sprognævn.

Til § 2

Pligten til at følge dansk retsskrivning vil komme til at omfatte alle dele af den offentlige forvaltning. Dette begreb anvendes i § 1, stk. 1, i forvaltningsloven, og dets nærmere omfang er allerede fastlagt i relation til denne lov. Herudover vil Folketinget med dertil knyttede institutioner og domstolene blive omfattet, hvilket ikke er tilfældet for forvaltningslovens vedkommende. Særligt for så vidt angår uddannel-

sesinstitutioner vil såvel privatejede som selvejende institutioner være omfattet, såfremt de modtager offentligt tilskud, som dækker mere end halvdelen af driftsomkostningerne. Der kan dog fra Undervisningsministeriets side gøres særlige undtagelser. Såfremt uddannelsen henhører under et andet ministerium, skal fravigelse ske efter aftale med vedkommende minister.

Da skoler, hvor børn opfylder undervisningspligten, ifølge grundlovens § 76 og § 1 i lov om friskoler og private grundskoler mv. skal give en undervisning, som står mål med, hvad der almindeligvis kræ-

ves i folkeskolen, bestemmes det, at disse skoler uanset deres finansieringsform skal følge dansk retsskrivning.

Til stk. 3

Bestemmelsen giver ministeren mulighed for at tage højde for, at der i nogle sammenhænge kan være et særligt behov for benyttelsen af en bestemt stave- eller tegnsætningsform, f.eks. fordi ensartethed er af særlig betydning, eller fordi denne form anses for mere præcis.

Skriftlig fremsættelse (20. november 1996)

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg tillader mig herved for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om dansk retsskrivning.

(Lovforslag nr. L 80).

Lovforslagets nye regelsæt for dansk retsskrivning skal afløse de 2 gældende retsskrivningsbekendtgørelser fra henholdsvis 1892 og 1948. Principperne i retsskrivningsbekendtgørelserne er kommet til udtryk i de retsskrivningsordbøger, som Dansk Sprognævn har udgivet.

Lovforslaget fastslår, at Dansk Sprognævns ordbøger skal følges ikke blot af alle skoler og institutioner, men af hele den offentlige forvaltning, Folketinget og myndigheder med tilknytning til Folketinget samt af domstolene.

Det betyder bl. a., at foruden forvaltningsmyndigheder inden for statstjenesten er også den kommunale og amtskommunale forvaltning blevet inddraget.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med kulturministerens samtidigt fremsatte forslag til revision af bestemmelserne om Dansk Sprognævn. Revisionen præciserer, at den retsskrivningsordbog, som Dansk Sprognævn redigerer og udgiver, er den normerende retsskrivningsordbog. I lovforslaget slås det endvidere fast, at ændringer af principiel karakter sker efter udtalelse fra undervisningsministeren.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.